

## **Systematische review: stigma-gerelateerde processen beïnvloeden het hulpzoekgedrag van personen met een vroege psychose of met een risico op een psychose**

Het ervaren van stigma kan van invloed zijn op het hulpzoekgedrag van personen met psychotische symptomen. In de literatuur worden verschillende vormen van stigma onderscheiden: waargenomen, ervaren, geanticipeerd, publiek, structureel en geïnternaliseerd stigma. In deze Britse systematische review werd de relatie tussen stigma en zorgtrajecten, opgevat als processen die geassocieerd worden met hulp zoeken en contacten met de hulpverlening, onderzocht in kwalitatieve, kwantitatieve en mixed method studies ( $n=40$  studies). De doelgroepen zijn personen die een vroege psychose hebben ervaren, personen die een risico op een psychose lopen en ondersteunende personen in het leven van beide genoemde doelgroepen. Uit de meta-synthese kwamen zes thema's naar voren waarbij een verband werd gevonden tussen stigma en zorgtrajecten: 1. De ervaring van 'het gevoel anders te zijn' bij de personen die psychotische symptomen ervaren; hierdoor verwacht men negatieve reacties, die men (soms) wil ontlopen door de problemen te ontkennen; 2. 'De verschillen worden negatief benoemd' waarmee de stereotype opvattingen op de personen met psychotische symptomen worden toegepast; 3. 'Negatieve reacties': slaat op geanticipeerde en ervaren reacties op het gevoel anders te zijn en de daarmee gepaard gaande labeling; die reacties kunnen zijn: sociale afstand houden, gevoelens van stigma, schaamte of schuld; 4. Het thema 'strategieën' slaat op de pogingen om die negatieve reacties te vermijden, zoals o.a. verzwijgen, ontkennen; 5. Het thema 'ontbreken van kennis en begrip' beschrijft hoe stigma-gerelateerde factoren hebben bijgedragen aan een beperkt bewustzijn en begrip van psychische stoornissen; 6. Het thema 'factoren die samenhangen met de hulpverlening' beschrijft ontmoedigende ervaringen van stigma binnen de gezondheidszorg. Daar staat tegenover dat er ook voorbeelden worden genoemd dat de hulpverlening heeft bijgedragen aan het verminderen van het stigma.

*Gronholm PC, Thornicroft G, Laurens KR, Evans-Lacko S. (2017). Mental health-related stigma and pathways to care for people at risk of psychotic disorders or experiencing first-episode psychosis: a systematic review. Psychol Med. 2017 Aug;47(11):1867-1879.*